

MIZPP00MUCIF

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
P

Došlo dne/ čas přijetí: 11 -08- 2010 Počet listů: Příloh:

410
2
1

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivů na životní prostředí
Vršovická 65
100 00 Praha 10

Číslo jednací:/ENV/.....

Věc: Vyjádření v rámci hodnocení vlivů na životní prostředí podle § 8 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, k záměru „Nový jaderný zdroj v lokalitě Temelín včetně vyvedení výkonu do rozvodny Kočín“

Po prostudování zveřejněné Dokumentace k záměru podáváme podle § 8 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon“), následující připomínky:

I. Dokumentace neobsahuje celý soubor souvisejících negativních prvků celého cyklu provozu jaderné elektrárny a nesplňuje tak náležitosti dle Příl. 4, části C zákona

1) Zpracovatelé dokumentace omezili posouzení vlivu na životní prostředí pouze na samotný záměr nových bloků jaderné elektrárny (resp. v synergii se stávajícími dvěma bloky VVER-1000).

Zpracovatelé vynechali tato posouzení:

- vliv těžby uranu na životní prostředí v České republice i zahraničních zdrojích uranu pro nové jaderné reaktory ČEZ a vliv zpracování uranové rudy a celý samotný proces výroby jaderného paliva na životní prostředí,
- likvidace jaderné elektrárny,
- nakládání (ve smyslu likvidace, či trvalého uložení) vyhořelého paliva.

Zpracovatelé se nevyrovnali ani s naprostou většinou požadavků Ministerstva životního prostředí na rozsah posouzení (závěr zjišťovacího řízení podle § 7 zákona 100/2001 Sb., 3. února 2009, podmínka 10): „Do dokumentace zahrnout se záměrem přímo související stavební objekty a provozní soubory, bez nichž nebude možné záměr provozovat, jedná se zejména o vyvedení elektrické energie z rozvodny Kočín, především nové vedení 400 kV Kočín - Mírovka, rozšíření dopravních tras v souvislosti s dopravou nadměrných komponent, sklad vyhořelého paliva a horkovodní přivaděč pro potřeby města České Budějovice, odhadnout jejich vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně vlivů potenciálních, i v souvislosti s možností kumulace a synergie jejich účinků se záměrem.“

Výjimkou je pouze vyvedení výkonu z jaderné elektrárny do rozvodny Kočín. U vedení 2 x 400 kV Kočín – Mírovka (a dle velikosti výkonu i další rozšíření přenosové sítě) a skladu vyhořelého paliva je odkázáno na jiné samostatné procesy hodnocení vlivů na životní prostředí, vlivy úprav dopravních tras jsou opomenuty zcela.

eps brno

Dvořákova 13, 602 00 Brno
Tel.: +420 545 575 229
Fax: +420 542 213 373
IČ: 653 414 90

eps tábor

Příběnická 1908, 390 01 Tábor
Tel.: +420 381 253 904
Fax: +420 381 253 910

2) Není předložen návrh způsobu bezpečné likvidace vyhořelého jaderného paliva a není doloženo místo pro výstavbu hlubinného úložiště

Ministerstvo životního prostředí v závěru zjišťovacího řízení podle § 7 zákona 100/2001 Sb., stanovilo podmínku (č. 22) pro zpracování dokumentace: „*Předložit způsob bezpečné likvidace vyhořelého jaderného paliva včetně doložení místa pro výstavbu hlubinného úložiště.*“

Přístup zpracovatelů dokumentace k vypořádání tohoto požadavku (zejména strana 161 dokumentace) není z hlediska posouzení hodnoceného projektu dostatečný. Provoz nových reaktorů podle záměru investora by zásadně ovlivnil celkové množství vyhořelého jaderného paliva v České republice a tím i potřebnou kapacitu úložiště. Rizika spojená s výrazným nárůstem množství vyhořelého paliva a prodloužením doby jeho produkce (například nutnost vybudovat dvě úložiště), je nutné vyhodnotit již v této fázi projektu.

3) Dopady těžké havárie jsou nedostatečně zhodnocené

Při hodnocení radiačních rizik těžké havárie spojené s tavením aktivní zóny reaktoru vycházejí autoři z předpokladu zachování funkce kontejnmentu. Chybí posouzení úniku radioaktivních látek pro případ poškození ochranné obálky.

4) Není vypořádán požadavek Ministerstva životního prostředí „uvést konkrétní technický a technologický popis všech uvažovaných typů reaktorů, včetně technologických schémát, a zhodnotit vliv dopadů jednotlivých uvažovaných typů reaktorů na životní prostředí a veřejné zdraví“.

Podle dokumentace je investorem uvažováno o těchto čtyřech základních typech tlakovodních reaktorů. Investor ovšem nevyhodnocuje a neporovnává dopad jednotlivých uvažovaných reaktorů, na místo toho pouze odkazuje na budoucí stupně povolení řízení a bez provedení konkrétních srovnání s ohledem na tu kterou technologii pouze paušálně konstatuje že „*všechny alternativy jsou z hlediska ochrany životního prostředí shodné*“ (str. 509). Tento postup odporuje zákonu, vlivy jednotlivých uvažovaných typů reaktorů by měly být zcela konkrétně popsány a vyhodnoceny.

5) Investor nediskutuje a nedokládá popis závěrečné fáze projektového cyklu, tedy likvidaci zařízení a koncepci ukončení provozu.

II. Investor nedokládá dostatečným způsobem potřebnost záměru a nevypořádává se s reálnými variantami a důvody pro jejich výběr resp. odmítnutí. To je v rozporu s požadavky zákona, konkrétně s náležitostmi, které požaduje příl IV, část B zákona.

Má-li být posouzení záměru výstavby nových jaderných reaktorů v lokalitě Temelín posouzeno smysluplně a objektivně, považuje za nezbytné, aby byla dokumentace doplněna o posouzení nulové varianty ve smyslu náhrady zvažovaného výkonu nových atomových bloků pomocí kombinace potenciálu obnovitelných zdrojů elektřiny, zvyšování energetické efektivnosti a snížení množství vyvážené elektřiny.

Při zdůvodnění potřeby výstavby nových reaktorů vycházejí autoři z tradiční představy centralizované energetické soustavy postavené na velkých domácích zdrojích. Schází porovnání s evropským konceptem postaveným na kombinaci domácích a zahraničních obnovitelných zdrojů a změnách v řízení sítí – www.supersmartgrid.net.

Organizace Hnutí DUHA, Calla, Greenpeace, Veronica a CDE v létos dubnu zveřejnily koncepci *Chytrá energie*¹. Jde o konkrétní plán, jak zelené inovace a nová odvětví mohou postupně proměnit energetický metabolismus české ekonomiky – a srazit znečištění, dovoz paliv i účty za energii.

Koncepce je postavená na moderním uvažování o energetice:

- Plánu se zabývá v první řadě velikostí spotřeby a až poté, ve druhém plánu, energetickými zdroji, které spotřebu pokryjí.
- S technologiemi nepočítáme staticky, nýbrž k nim přistupujeme s ohledem na budoucí inovace.
- Počítá s postupnou decentralizací energetiky.

Koncepce se opírá o sadu podkladových studií od renomovaných expertů, kteří propočítávali možnosti výroby zelené energie nebo vylepšování energetické efektivity v České republice. Páteří dokumentu jsou pak scénáře, vypracované v prestižním Wuppertalském institutu. Scénáře se využívají také výsledky Pačesovy komise. Všechny scénáře počítají (obdobně jako Pačesova komise), že ekonomický výkon stoupne bezmála na čtyřnásobek. Scénáře rovněž počítají s tím, že domácí těžba hnědého uhlí nepřekročí platné územní ekologické limity a nepředpokládají otevírání nových dolů na černé uhlí. Ani jeden ze scénářů nepočítá s výstavbou nového jaderného reaktoru. Rozdíl je však v rozsahu intervencí státu. Tím, kolik (a jakých) opatření vláda a zákonodárci použijí z výběru možností zejména legislativních stimulů pro orientaci na zelený průmysl a snižování emisí.

Nejprogresivnější scénář, *Důsledně a chytrě*, předpokládá razantní snižování energetické náročnosti i kompletní využití potenciálu domácích obnovitelných zdrojů energie. Díky vysokému využití potenciálu energetické efektivity se podaří snížit konečnou spotřebu energie do poloviny století o 40 % oproti roku 2007. Hrubá spotřeba elektřiny do poloviny století klesne oproti současnosti o 13 %. Dovozy ropy a zemního plynu klesne o 51 %, respektive 49 % oproti dnešku. Obnovitelné zdroje pokryjí v roce 2050 polovinu spotřeby primární energie (94 % výroby domácí elektřiny bude vyrobeno z obnovitelných zdrojů). Od roku 2030 scénář počítá s dovozem obnovitelné elektřiny do 10 TWh ročně. Přitom dovoz nestoupne. Scénář totiž počítá s elegantním trikem: s rozvojem elektromobilů dováženou ropu nahradí dovážená elektřina. Import bude pocházet ze stabilnějších zemí a bude čistější než fosilní palivo. Díky uvedeným opatřením vychází ve scénáři úroveň emisí oxidu uhličitého nižší než 2 tuny na obyvatele a rok. Koncepce *Chytrá energie* je tedy důkazem, že lze v Česku realizovat odpovědnou energetickou politiku s důrazem na ochranu klimatu bez stavby nových jaderných reaktorů.

V letošním roce byly zveřejněny dvě propracované koncepce, které ukazují, že je realistické postavit dodávky elektřiny pro celou Evropu čistě na obnovitelných zdrojích energie. Konkrétní plán, jak už se současnými technologiemi zajistit, aby veškerou spotřebu elektřiny

¹ Karel Polanecký e.a., *Chytrá energie - Konkrétní plán ekologických organizací, jak zelené inovace a nová odvětví mohou postupně proměnit energetický metabolismus české ekonomiky – a srazit znečištění, dovoz paliv i účty za energii*, Praha (2010) Hnutí Duha, Greenpeace, Veronica, Calla, CDE

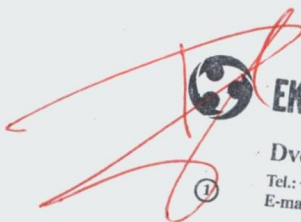
v Evropě a severní Africe v roce 2050 pokrývaly obnovitelné zdroje, publikovala prestižní konzultační společnost PricewaterhouseCoopers.²

Obdobné výsledky také potvrdily scénáře, které pod názvem Roadmap 2050³ představila prestižní Evropská klimatická nadace (ECF). Studie obsahuje podrobné technické a ekonomické propočty, které zpracovalo konsorcium pod vedením společnosti McKinsey. Nejprogresivnějším z posuzovaných scénářů je varianta se 100% podílem elektřiny z obnovitelných zdrojů. Roadmap 2050 ukazuje, že Evropa může snížit emise skleníkových plynů o 80 % bez jaderné energetiky.

Tři zde uvedené koncepce ukazují, že se Česká republika nemusí spoléhat pouze na výstavbu velkých jaderných zdrojů. Zvyšování energetické efektivity, růst obnovitelných zdrojů i spolupráce napříč Evropou mohou zajistit dostatek energie jak pro průmysl tak obyvatelstvo. **Proto vidíme jako zásadní pochybení zpracovatele dokumentace opomenutí scénářů uvažujících s evropským rozměrem bezemisní energetiky.**

Vzhledem k výše uvedeným bodům považujeme za nutné, aby v rámci dalších kroků v procesu EIA uložilo Ministerstvo životního prostředí provozovateli komplexní doplnění, resp. přepracování předložené dokumentace dle výše uvedených připomínek v souladu s § 8 zákona.

Za Ekologický právní servis
Mgr. Martin Fadrný,
člen sdružení oprávněný jednat za sdružení

 EKOLOGICKÝ PRÁVNÍ SERVIS
Dvořákova 13 • 602 00 Brno
Tel.: +420 545 575 229 • Fax: +420 542 213 373
E-mail: brno@eps.cz • IČ: 653 414 90

² <http://www.pwc.com/climateready>

³ <http://www.roadmap2050.eu/>

**Zápis o rozhodnutích přijatých na zasedání členské schůze
Ekologického právního servisu**

Dne 15.12.2004 se uskutečnila členská schůze občanského sdružení Ekologický právní servis. Členské schůze se zúčastnilo pět členů sdružení (z celkového počtu pěti členů).

Členská schůze zvolila za člena sdružení:

- **Martina Fadrného**, nar. 29.11.1977, trvalý pobyt Blansko, Pekařská 4
a je tak oprávněn jednat za sdružení podle čl. 9

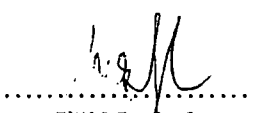
V Nasavrkách dne 15.12.2004

zápis pořídil:

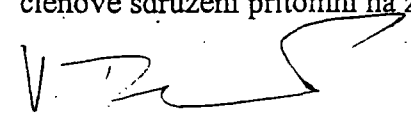

.....
Vítězslav Dohnal

zápis ověřil:

.....
Pavel Černý

.....
Jiří Nezhyba

členové sdružení přítomni na zasedání členské schůze:

.....
Vítězslav Dohnal

.....
Pavel Doucha

.....
Jiří Nezhyba

.....
Pavel Černý

.....
Pavel Franc

Kanceláře Ekologického právního servisu v České republice:

Bratislavská 31
602 00 Brno
tel +420 545 575 229
fax +420 545 240 012
brno@eps.cz

Kostnická 1324
390 01 Tábor
tel +420 381 256 662
fax +420 381 254 866
tabor@eps.cz

URL: www.eps.cz

MĚSTSKÝ ÚŘAD TÁBOR
 Tato kopie - ~~opis~~ doslovně souhlasí
 s originálem - ~~ověřenou~~ kopií
 obsahující 152
 V Táboře
 dne: 16 -09- 2005
 ověřen úplný - částečný opis o 1 str.
 poř. č. ověření: 1397/15/15 D-4/1700

Poř. č. vidimace 9158
 Podle ověřovací knihy Odboru vnitřních věcí MMB
 tento úplný/á - částečný/á opis / kopie,
 obsahující 2 stran
 souhlasí doslovně s předloženou listinou, z níž byl/a
 pořizen/a a tato listina je
 = prvopisem
 = ověřenou vidimovanou listinou
 = opisem nebo kopií pořizenu ze spisu
 = stejnopisem,
 obsahujícím 2 stran
 V Brně dne 24 -07- 2006

Ivana Petřelková